

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ**

73014, м. Херсон, вул. Лютеранська, 4

**ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру**

м. Херсон

«14» квітня 2026 року

Заступник начальника відділу розслідування злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту, СУ ГУНП в Херсонській області підполковник поліції, Самотьосов Олексій Ярославович, розглянувши матеріали досудового розслідування, внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42022232090000067 від 06.04.2022 за ознаками кримінальних правопорушень, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 36, 42, 276-278 КПК України

ПОВІДОМИВ:

Андріяускасу Денису Івановичу, 22.08.1989 р.н., громадянину російської федерації (далі - рф), уродженцю СРСР, Костанайська область, Костанайський район, м. Затобольськ, зареєстрований і проживає за адресою: вул. Поштова, 106, с. Ладівська Балка, Червоногвардійський район, Ставропольський край, рф, документованому паспортом громадянина рф серії 0714, № 910827 від 11.04.2014, виданим УФМС росії по Ставропольському краю, рядовому, старшому стрільцю, 5-ї мотострілецької роти, 2-го мотострілкового батальйону, 125-го полку, 34-ї окремої мотострілецької бригади, 49-ї загальновійськової армії, Південного військового округу, в/ч 01485, збройних сил російської федерації

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням, в інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода

на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, (у редакції статті 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення).

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією російської федерації (далі – рф) проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення зс рф, інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії російської федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти рф та ін.)».

Відповідно до статті 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією рф проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Згідно статті 4 Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема Україна та російська федерація (далі за текстом – Конвенція), особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до положень статті 27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

У силу положень статті 31 Конвенції жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Відповідно до статті 32 Конвенції забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше brutальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

Згідно із статтею 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться у Конвенції, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: тортури або нелюдяне поведження, нелегальне ув'язнення особи.

Статтею 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року (далі за текстом – Додатковий протокол I) встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті 1 цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Женевськими Конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поведуться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Поряд з цим згідно ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів:

а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема:

а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні;

Крім цього, відповідно до ст. 8(2)(a)(ii), (vii) Римського статуту Міжнародного кримінального суду катування або нелюдське поводження, незаконне позбавлення волі є військовими злочинами.

В умовах міжнародного збройного конфлікту значна частина території Херсонської області, починаючи з 24.02.2022, у тому числі Бериславський район – з 24.02.2022 по 11.11.2022, перебувала під контролем регулярних з'єднань і підрозділів зс рф, у тому числі співробітників незаконних збройних формувань і псевдоправоохоронних органів.

У березні-квітні 2022 року (точна дата та час в ході досудового розслідування не встановлена) для досягнення основної мети щодо широкомасштабних нападів на цивільне населення, невстановленими досудовим розслідуванням військовослужбовцями регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань рф, за підтримки вищого військового та політичного керівництва рф, в захоплених приміщеннях підприємств, установ, організацій та органів державної влади Бериславського району організовано місця для нелегального ув'язнення, що не було обумовлено військовою необхідністю, а здійснено виключно з метою катування та жорстокого поводження з цивільними особами, вчинення іншого фізичного і психологічного тиску для одержання інформації про проукраїнських активістів, противників окупаційної влади та подальшого схилення вищевказаних осіб до співпраці з державою – агресором.

Для досягнення цієї мети на окупованій території Херсонської області залучено невстановлені досудовим розслідуванням військовослужбовці регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил, інших військових формувань рф та співробітники поліції рф, в тому числі громадяни України, які погодились на співпрацю з окупаційною владою.

У невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше березня 2022 року, невстановлені особи з числа керівного складу збройних формувань, силових структур, органів окупаційної влади рф залучили до реалізації вищевказаного спільного плану громадянина рф, рядового, старшого стрільця, 5-ї мотострілецької роти, 2-го мотострілкового батальйону, 125-го полку, 34-ї окремої мотострілецької бригади, 49-ї загальновійськової армії, Південного військового округу, в/ч 01485, збройних сил російської федерації **Андріяускаса Дениса Івановича, 22.08.1989 р.н.**

Андріяускас Д.І. відкрито носив автоматичну зброю, формений одяг та спорядження, які приналежні військовим формуванням рф, був достовірно обізнаними про те, що між рф та Україною відбувається міжнародний збройний конфлікт, тобто відповідно до ст. ст. 43, 44 Додаткового протоколу I був комбатантом та зобов'язаний додержуватись норм міжнародного права, застосовуваного в період збройного конфлікту.

Виконуючи відведену йому роль, Андріяускас Д.І. у березні - серпні 2022 року спільно та за попередньою змовою із невстановленими досудовим розслідуванням військовослужбовцями зс рф, перебуваючи на території Бериславського району Херсонської області, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно

небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, порушуючи ст. ст. 31, 32 Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I, вчинив дії, спрямовані на порушення законів та звичаїв війни, що полягали у жорстокому поводженні з цивільним населенням, а саме катуванні, яке виразилось у завданні сильних фізичних страждань потерпілому [REDACTED] р.н., у приміщеннях захоплених будівель, а саме: майнового комплексу колишньої свино – товарної ферми «СТФ №1» (далі – «СТФ № 1»), за адресою: вул. Таврійська, 151, с. Любимівка, Бериславський район, Херсонська область та учбового закладу Біляївського ліцею Новоолександрівської селищної ради, за адресою: вул. Центральна, 115, с. Біляївка, Бериславський район, Херсонська область.

Так, **16 березня 2022 року** приблизно о 15:30 год. невстановлені військовослужбовці зс рф, озброєні вогнепальною автоматичною зброєю, перебуваючи на одному з блокпостів неподалік пам'ятнику Кавуну, порушуючи вимоги статті 147 Конвенції (нелегальне ув'язнення), після перевірки мобільного телефону затримали [REDACTED] р.н., (охоронець ДСП «Агро-Форум») який у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебував, участі у бойових діях не брав тобто був особою, яка підпадає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в ході окупації під владою сторони конфлікту (російської федерації).

Відразу після затримання, потерпілого перевезено на територію непрацюючої бази зберігання агрохімікатів, яка знаходилась по дорозі в напрямку с. Любимівка, Бериславський район, Херсонська область де невстановлені військовослужбовці зс рф почергово провели два допити, вимагаючи надати інформацію щодо походження мобільного телефону, кому повинен передати, змісту повідомлень тощо.

Після завершення допиту, не отримавши бажаних відповідей на поставлені запитання у вечірній час цього дня, а саме 16.03.2022, [REDACTED] доставили та ув'язнили в одній з кімнат одноповерхового господарського приміщення непрацюючого майнового комплексу «СТФ № 1» за адресою: вул. Таврійська, 151, с. Любимівка, Бериславський район, Херсонська область де він утримувався під охороною до **04.04.2022** без прийняття рішення про ув'язнення та забезпечення права на захист.

В період часу з 29 - 30.03.2022 о 14:00 год. (точний час досудовим розслідуванням не встановлено) **Андріяускас Д.І.** задля подолання опору перед майбутнім допитом під час конвоювання потерпілого [REDACTED], безпричинно наніс останньому не менше двох ударів кулаком в область нирок.

Надалі Андріяускас Д.І. за попередньою змовою з невстановленим військовослужбовцем зс рф, відповідно до заздалегідь розподілених ролей, перебуваючи в одному з кабінетів захопленого приміщення непрацюючого майнового комплексу «СТФ № 1», проводив допит ув'язненого [REDACTED], щодо отримання інформації про можливі місця дислокації військ ЗСУ, а також вимагав надати іншу інформацію, яка їх цікавила.

У той момент, коли [REDACTED], не надавав відповідей на поставлені питання Андріяускас Д.І. застосовував фізичне насилля, завдавши не менше 10 ударів

руками і ногами по різним частинам тіла потерпілого.

Після завершення допиту, не отримавши бажаних відповідей на поставлені запитання Андріяускас Д.І., наказав потерпілому [REDACTED] повернутись до кімнати ув'язнених.

Після застосування фізичного насильства медична допомога [REDACTED] не надавалась, що є порушенням пункту «а» статті 3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою.

Своїми діями Андріяускас Д.І. та інші невстановлені військовослужбовці зс рф порушили вимоги ст.ст. 32, 147 Конвенції (заборона катування) та ст. 75(2)(а)(а.2) Додаткового протоколу I (заборона катування).

У період ув'язнення [REDACTED] постійно утримували у виснажливих для людського організму антисанітарних умовах, непридатних для тривалого перебування людини, у кімнаті утримання були відсутні будь-які меблі, підлога не мала додаткового покриття (солома), замість місць для сну використовувалась купа соломи, з сусідньої кімнати, яку виділили під вбиральню розповсюджувався нестерпний сморід, кімната утримання освітлювалась лише через маленьке вікно.

Тобто потерпілий перебував в умовах, які загрожували його життю та здоров'ю, але він не мав можливості вільно залишити місце утримання, чим Андріяускас Д.І. та інші невстановлені військовослужбовці зс рф порушили вимоги ст. 147 Конвенції (нелюдяне поводження).

04.04.2022 після 14:00 год. Андріяускас Д.І. та двоє інших невстановлених військовослужбовці зс рф силоміць конвоювали [REDACTED] та інших ув'язнених надвір та посадили до броньованого військового автомобіля невстановленої марки і моделі, на якому привезли до побутової кімнати підсобного приміщення на другому поверсі учбового закладу Біляївського ліцею Новоолександрівської селищної ради, за адресою: вул. Центральна, 115, с. Біляївка, Бериславський район, Херсонська область, де він утримувався під охороною до **01.08.2022** без прийняття рішення про ув'язнення та забезпечення права на захист.

01.08.2022 о 16:00 год. (більш точний час не встановлено) невстановлений військовослужбовець зс рф вивіз потерпілого [REDACTED] та інших ув'язнених на околиці с. Михайлівка, Бериславський район, Херсонська область, де останнього залишено на відкритій місцевості, тобто звільнено з місця утримання без надання йому будь-яких документів щодо підстав затримання та ув'язнення.

Своїми діями Андріяускас Д.І. та інші невстановлені військовослужбовці зс рф порушили вимоги ст.ст. 32, 147 Конвенції (заборона катування) та ст. 75(2)(а)(а.2) Додаткового протоколу I (заборона катування).

У період ув'язнення [REDACTED] постійно утримували у виснажливих для людського організму антисанітарних умовах, непридатних для тривалого перебування людини, обмежували в їжі, воді та відвідуванні вбиральні, кімната утримання взагалі не мала освітлення. Замість місць для сну використовувались стелажі для учбового інвентаря.

Тобто потерпілий перебував в умовах, які загрожували його життю та здоров'ю, але він не мав можливості вільно залишити місце утримання, чим

Андріяускас Д.І. та інші невстановлені військовослужбовці зс рф порушили вимоги ст. 147 Конвенції (нелюдяне поводження).

Отже, військовослужбовець зс рф Андріяускас Д.І. за попередньою змовою з іншими невстановленими досудовим розслідуванням особами, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, вчинив дії, спрямовані на порушення законів та звичаїв війни, що полягало у жорстокому поводженні з цивільним населенням, яке виразилось у завданні сильних фізичних страждань (обмеження їжі і води) незаконно утримуваному [REDACTED] з метою отримання інформації, яка його цікавила, тобто у катуванні останнього; утриманні потерпілого в підсобній кімнаті непристосованій до тривалого перебування осіб, в антисанітарних умовах, позбавленні їжі та води (нелюдяне поводження); вчиненні інших порушень законів та звичаїв війни, що полягало у нелегальному ув'язненні цивільної особи [REDACTED] котрий перебуває під захистом; з метою отримання інформації, яка його цікавила, чим порушив ст.ст. 32, 147 Конвенції (заборона катування, нелегальне ув'язнення, нелюдяне поводження) та ст. 75(2)(а)(а.2) Додаткового протоколу I (заборона катування).

Таким чином, Андріяускас Денис Іванович, 22.08.1989 р.н., підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням, в інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб (у редакції статті 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення).

Слідчий у кримінальному провадженні -
заступник начальника відділу розслідування
злочинів, учинених в умовах
збройного конфлікту
підполковник поліції

Олексій САМОТЬОСОВ

ПОГОДЖУЮ
Прокурор групи прокурорів
у кримінальному провадженні –
прокурор відділу процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам, вчиненим
в умовах збройного конфлікту,
Херсонської обласної прокуратури

Олег ПАПУША

ПАМ'ЯТКА

про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Одночасно підозрюваному Андріяускасу Д.І. роз'яснені права та обов'язки підозрюваного, передбачені ст. 42 КПК України, а саме:

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави. Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Додаткові права підозрюваного у разі здійснення щодо нього спеціального досудового розслідування або спеціального судового провадження

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

...8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження. - з моменту прийняття відповідного процесуального рішення.

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Якщо підозрюваний, обвинувачений наполягає на відмові від захисника, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані організувати зустріч захисника з підозрюваним, обвинуваченим. У разі якщо підозрюваний, обвинувачений особисто та безпосередньо повідомляє захиснику про небажання мати захисника, заміну захисника після конфіденційної розмови із захисником, така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання.

Не є підставою для відмови слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в зустрічі захисника з підозрюваним, обвинуваченим наявність письмової заяви про відмову підозрюваного, обвинуваченого від захисника або письмового клопотання про його заміну до внесення відповідної інформації до протоколу процесуальної дії або журналу судового засідання.

Відмова уповноваженою особою в зустрічі підозрюваного, обвинуваченого із захисником, стосовно якого є заява про відмову чи клопотання про заміну, до відповідної фіксації у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для здійснення захисту за призначенням.

Глава 24-1

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297-1. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо кримінальних правопорушень, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 111-1, 111-2, 112, 113, 114, 114-1, 114-2, 115, 116, 118, частиною другою статті 121, частиною другою статті 127, частинами другою і третьою статті 146, статтями 146-1, 147, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258-6, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 408, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 442-1, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненого підозрюваним, стосовно якого уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

Здійснення спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошені у міжнародний розшук, та розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297-2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за погодженням з прокурором.

2. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, передбачених цим Кодексом, крім передбачених абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

3. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстави, передбаченої абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на такі обставини;

4) матеріали, що підтверджують прийняття уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та факт обміну;

5) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297-3. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самостійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог статті 297-2 цього Кодексу, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297-4. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи, щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-1 цього Кодексу.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

